



Support for Improvement in Governance and Management

A joint initiative of the OECD and the EU, principally financed by the EU

13-cü Xülasə

Yanvar 2011-ci il

Dövlət satınalmaları

Ekoloji amillərin satınalma prosesində nəzərə alınması

MÜNDƏRİCAT

- Ekoloji amillərin nəzərə alınması nədir?
- Direktivdə ekoloji amillərin nəzərə alınması haqqında nə deyilir?
- Ekoloji amillər satınalma prosesində necə nəzərə alın bilər?
- Hazırlıq
- Elanın verilməsi
- Seçim
- Təklifin qiymətləndirilməsi
- Müqavilə şərtləri
- Müqavilənin icra edilməsinə nəzarət



www.sigmaweb.org

Bu sənəd Avropa İttifaqının maliyyə yardımı ilə hazırlanmışdır. Burada ifadə olunan fikirlər heç vaxt Avropa İttifaqının rəsmi rəyi kimi qəbul edilə bilməz və İƏİT, yaxud ona üzv dövlətlərin və ya Sigma proqramında iştirak edən benefisiar ölkələrin fikirlərini əks etdirməyə bilər.

Ekoloji amillərin nəzərə alınması nədir?

Ekoloji amillərin nəzərə alınmasının vahid tərifi yoxdur. Bu konsepsiya nümunələr vasitəsi ilə daha yaxşı başa düşülür:

Nəzərə alına biləcək ekoloji amillərə nümunələr:

- İnşaat layihəsinin ətraf mühitə təsirinin minimuma endirilməsi
- Təsərrüfat subyektlərinin ekoloji baxımdan həssas iş təcrübələrinə üstünlük verməsinin təşviq edilməsi
- Binalarda enerjiden səmərəli istifadənin artırılması
- Təbii resursların israfının azaldılması
- Alternativ enerji mənbələrinin inkişafının təşviq edilməsi
- Yerli təchizatçıların seçilməsi ilə nəqliyyat xərclərinin azaldılması
- İstixana effekti yaradan qazların emissiyasının azaldılması

Bu cür geniş siyasi məqsədlərə dəstək vermək üçün satınalan təşkilatlar çox vaxt dövlət satınalmalarından istifadə edirlər. Aİ qanunvericiliyinə əsasən, satınalan təşkilatların ekoloji amilləri satınalma proseslərində nəzərə almaq üçün istifadə etdikləri bezi üsulların tətbiqinə (yuxarıdakı nümunələrdən bəziləri daxil olmaqla) icazə verilmir. Qalan üsulların tətbiqinə isə yalnız müəyyən şərtlər ödəndiyi təqdirdə icazə verilir. Bəzilərinə direktivdə xüsusi icazə verilir.

Satınalma nöqteyi-nəzərindən əsas məsələlər:

(1) Aİ qanunvericiliyinə əsasən ekoloji amillərin satınalma proseslərində nəzərə alınmasına icazə verilirmi?

(2) Ekoloji amillərin nəzərə alınmasına qanunla icazə verilirmi, bu nə vaxt və necə həyata keçirilə bilər?

Bu sualların cavabı birmənalı deyil və bəzən Aİ qanunvericiliyinə əsasən əldə edilə biləcək nəticələr və ümumi siyasət arasında ziddiyyət olur. Ekoloji amilin nəzərə alınması götür-qoy edilərkən, təklif edilən yanaşmanın fundamental Saziş prinsipləri ilə uyğun olub-olmadığı hər zaman diqqətə alınmalıdır. Bu hətta Direktivdə bu cür təsirlərin nəzərə alınmasına icazə verən ayrıca müddəaların olduğu hallara da aiddir. Direktiv, presedent hüquq və rəhbər sənədlərdə bu aydın göstərilir.

Direktivdə ekoloji amillərin nəzərə alınması haqqında nə deyilir?

Direktivdə ekoloji amillərin satınalma prosesində nəzərə alınması ilə bağlı, açar rolunu oynayan bir neçə müddəa mövcuddur.

- **Texniki spesifikasiyalar – ekoloji xüsusiyyətlər:** Texniki spesifikasiyalar ekoloji amillərin nəzərə alınmasını da ehtiva edə biləcək funksional tələblər və iş səmərəliliyi kontekstində hazırlana bilər. Satınalan təşkilatlar müəyyən edilmiş şərtlərin ödənməsi şərti ilə Avropa yaxud beynəlmilləl ekoloji uyğunluq nişanından və ya digər ekoloji uyğunluq nişanlarından istifadə edə bilərlər.
- **Müqavilələrin icra edilmə şərtləri:** aşağıdakı hallarda satınalan təşkilatlar müqavilənin icrası ilə əlaqədar olaraq xüsusi ekoloji şərtlər müəyyən edə bilərlər:
 - xüsusi şərtlər Aİ qanunvericiliyinə uyğun olduqda;
 - həmin şərtlər müqavilə haqqında bildirişdə və ya spesifikasiyalarda göstərildikdə;
 Bu şərtləri qəbul edən təsərrüfat subyektləri sadəcə satınalan təşkilat bu şərtlərə cavab verməyəcəklərini düşündüyü üçün müsabiqədən kənarlaşdırıla bilməzlər.
- **təsərrüfat subyektinin texniki bacarıqlarını sübuta yetirə biləcək dəlillər - təbii resurslardan rəşional istifadə tədbirləri:** Müvafiq hallarda (texniki bacarıqlarla əlaqəli olduğu təqdirdə) satınalan təşkilat təbii resurslardan səmərəli istifadə tədbirlərini təsərrüfat subyektinin ictimai iş və ya xidmətlərin satın alınması üzrə müqavilənin yerinə yetirilməsi üçün texniki bacarıqlara malik olduğunun sübutu kimi nəzərə ala bilər.
- **Ekoloji xüsusiyyətlər təltif edilmə meyarı kimi:** Direktivdə satınalan təşkilatın iqtisadi cəhətdən ən səmərəli təklifi müəyyən etmək üçün əsaslanıla biləcəyi meyarların natamam siyahısı verilir. Siyahı məhz "ekoloji xüsusiyyətlərə" aiddir. İstifadə edilən meyarlar müqavilənin predmeti ilə əlaqəli olmalıdır və satınalan təşkilata hüdudsuz seçim azadlığı verməməlidir.

Ekoloji amillər satınalma prosesində necə nəzərə alınıla bilər?

Hazırlıq

Direktivdə elanın verilməsinə qədərki mərhələyə çox az yer verilir. Direktivdə əsas diqqət satınalma müsabiqəsi prosesinin həyata keçirilməsinə yönəldilir.

Təcrübədə isə, hazırlıq prosesi sonradan bütövlükdə satınalma prosesinə təsir edəcək ekoloji amillərinin nəzərə alınması üçün əhəmiyyətli fərsətlər yaradır. Çünki hazırlıq mərhələsində:

- əsas strateji satınalma qərarları qəbul edilir
- müqavilənin predmeti müəyyən edilir
- müqavilə haqqında bildirişin layihəsi hazırlanır
- ümumi və texniki spesifikasiyalar hazırlanır
- müqavilə şərtləri hazırlanır

Bu elementlərin prosesin sonrakı mərhələləri ilə birbaşa bağlılığı var, beləliklə satınalma başlamazdan əvvəl verilmiş qərarlar əhəmiyyətli təsərə malikdir. Məsələn, texniki spesifikasiyalar müvafiq ekoloji meyarlar nəzərə alınmaqla hazırlanarsa, bu halda həmin meyarlar təklifin qiymətləndirilməsi meyarlarının bir hissəsini formalaşdırıla və beləliklə, təltif edilmə haqqında yekun qərara təsir edə bilər.

Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında qeyd

Dövlət və özəl sektor layihələrinin müəyyən növləri üçün Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsinin (ƏTQ) aparılması məcburi səciyyəlidir. Bu öhdəlik 85/337/EC direktivindən deyil, "ƏTQ Direktivindən" irəli gəlir. Layihənin növü ƏTQ direktivinin tətbiq dairəsinə daxil olduqda, satınalan təşkilat əvvəlcədən ətraf mühitə təsirin qiymətləndirməsini aparmalıdır ki, verəcəyi qərarın ətraf mühitə təsiri ilə bağlı əvvəlcədən tam məlumatlı ola bilsin. ƏTQ direktivinin tətbiq dairəsinə daxil olan layihə növləri direktivdə müəyyən edilir və bura, məsələn, neft emalı zavodları, elektrik stansiyaları, iri infrastruktur layihələri və tullantıların emalı kompleksləri daxil ola bilər.

Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirməsinin aparılması müqavilənin predmetinə və/və ya işin icrası ilə bağlı bəndlərə təsir edə bilər.

Daha ətraflı məlumat üçün bax: ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi direktivi

<http://ec.europa.eu/environment/eia/>.

Elanın verilməsi– müqavilə haqqında bildiriş

Ekoloji amillərin prosesə daxil edilib-edilməyəcəyinin və necə daxil ediləcəyinin əvvəlcədən müəyyən edilməsi satınalan təşkilat üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ekoloji amilləri nəzərə almaq istəyən satınalan təşkilat əvvəlcədən müqavilə haqqında bildirişdə onlara istinad etməlidir. Əks halda, sonrakı mərhələdə bu amilləri prosesə daxil edə bilməyə bilər. Məsələn:

- Müqavilə fürsəti açıq-aydın və dəqiq təsvir edilməlidir, məsələn, satınalan təşkilat dağ yamacından keçən yoldansa tunelli yola üstünlük verirsə, bu müqavilənin təsvirinə daxil edilməlidir ki, təsərrüfat subyektləri tələbi aydın daşa düşsünlər.
- Əgər satınalan təşkilat ətraf mühit üçün əlverişli alternativlərin daxil ola biləcəyi variantlar tələb edirsə, bu, müqavilə haqqında bildirişdə nəzərdə tutulmalıdır.
- Təkliflərin cavab verməli olduğu minimum spesifikasiyalar müqavilə haqqında bildirişdə və ya spesifikasiyalarda açıq-aydın göstərilməlidir.
- Xüsusi müqavilə şərtləri müqavilə haqqında bildirişdə və ya spesifikasiyalarda göstərilməlidir.
- Əgər satınalan təşkilat icazə verilən ekoloji amillərdən təltif edilmə meyarı kimi istifadə edirsə, bu halda təltif edilmə meyarları müqavilə haqqında bildirişdə və ya müqavilə sənədlərində göstərilməlidir.

Seçim

Müqavilə haqqında bildirişin nəşr edilməsindən sonra, satınalan təşkilata prosesdə iştirak etmək və təklif vermək istəyən təsərrüfat subyektlərindən müraciətlər daxil olur. Satınalan təşkilat təklif verməyə dəvət edəcəyi təsərrüfat subyektlərini seçmək üçün prosesi başladır. Seçim mərhələsi iki ayrı prosesə bölünür:

- 1-ci mərhələ bütövlükdə namizədlərin kənarlaşdırılması prosesinə həsr edilir;
- 2-ci mərhələ qalan namizədlərin müvafiqliyinin qiymətləndirilməsi və daha bir addım irəliləyəcək təsərrüfat subyektlərinin seçilməsindən ibarətdir.

1-ci mərhələ - Kənarlaşdırılma: Direktiv maraqlarını ifadə edən namizədlərin müsabiqədən kənarlaşdırılması məcburiyyətini doğuran səbəbləri müəyyən edir. Bu məcburi kənarlaşdırılma səbəblərinə ciddi qanun pozuntuları aiddir. Direktiv maraqlarını ifadə edən namizədlərin müsabiqədən kənarlaşdırılmasına gətirib çıxara biləcək səbəbləri müəyyən edir. Ekoloji amillərlə bağlı kənarlaşdırma səbəbləri qeyri-icbari kənarlaşdırma səbəblərinə aid edilməlidir. Təcrübədə belə hallar az müşahidə olunur.

2-ci mərhələ - müvafiq iddiaçıların seçilməsi: Direktiv satınalan təşkilatın tendere dəvət edəcəyi namizədləri seçmək üçün istifadə edə biləcəyi seçim meyarlarının tam siyahısını müəyyən edir. Ekoloji seçim meyarlarının istifadəsinə məhdudiyyətlər qoyulur. Direktiv və presedent hüquq təsdiq edir ki:

- seçim meyarlarının siyahısı tam siyahıdır - genişləndirilə bilməz;
- meyarların bu məhdud siyahısı dar çərçivəlidir, müxtəlif cür təfsir edilmə və ya manevr imkanları demək olar ki, yoxdur;
- qiymətləndirmə yalnız namizədin satınalma predmetini, yeni konkret müqaviləni icra etmək bacarığına əsasən aparıla bilər.

Ekoloji amillərin namizədin "iqtisadi və maliyyə vəziyyəti" meyarlarına aid edilmə ehtimalı azdır. Bu o deməkdir ki, əksər hallarda ekoloji amillər yalnız namizədin "texniki bilik və/və ya peşəkar bacarıqlarına" mənfi təsir etdiyi güman edildikdə, namizədin seçilməməsi üçün əsas təşkil edə bilər.

Təklifin qiymətləndirilməsi

Təsərrüfat subyektləri seçildikdən sonra, satınalan təşkilat növbəti mərhələyə keçənlərin siyahısına daxil olan təsərrüfat subyektlərini təkliflərini təqdim etməyə dəvət edir. Satınalan təşkilat alınmış təklifləri qiymətləndirir və müqaviləni təltif edir.

Satınalan təşkilat satınalmanın planlaşdırılması mərhələsində müqaviləni (1) ən aşağı qiymət meyarı, yoxsa (2) iqtisadi cəhətdən ən səmərəli təklif meyarı əsasında təltif edəcəyini müəyyən etmiş olmalıdır. Təltif edilmə meyarları müqavilə haqqında bildirişdə bəyan edilməlidir.

Ən aşağı qiymət meyarının əsas götürüldüyü tenderlərdə ekoloji amillərin nəzərə alınması müvafiq tələblərin texniki spesifikasiyalara və müqavilə şərtlərinə daxil edilməsi ilə mümkündür. Qiymət yeganə təltif edilmə meyarı olduqda isə, ekoloji amillərin meyar kimi istifadə edilməsi mümkün deyil.

Satınalan təşkilat müqaviləni iqtisadi cəhətdən ən səmərəli təklif meyarına əsasən təltif etmək istədikdə, ekoloji amillərin nəzərə alınması üçün daha geniş imkanlar açılır. Direktivdə təklifin qiymətləndirilməsi meyarlarının natamam nümunəvi siyahısı müəyyən edilir və burada ekoloji xüsusiyyətlərə istinad edilir. Satınalan təşkilat meyarları öz mülahizəsi əsasında seçə bilər. Lakin diskresiya hüququ hüdudsuz deyil və bəzi məhdudiyyətlərə malikdir: Ekoloji amillərin nəzərə alınması ilə əlaqəli olan və iqtisadi cəhətdən ən səmərəli təklifin müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən bütün təltif edilmə meyarları dörd şərtə cavab verməlidir:

- Meyarlar müqavilənin predmeti ilə əlaqəli olmalıdır.
- Təltif edilmə meyarları dəqiq və obyektiv şəkildə ölçülə bilməlidir;
- Təltif edilmə meyarları əvvəlcədən elan edilmiş/ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılmış olmalıdır;
- Təltif edilmə meyarları Avropa İqtisadi Cəmiyyətinin qanunlarına uyğun olmalı-beləliklə, fundamental prinsiplərə - bərabər yanaşma, ayrı-seçkililiyin yolverilməzliyi və şəffaflıq prinsiplərinə cavab verməlidir.

Müqavilə şərtləri

Müqavilə şərtlərinə müqavilənin icra olunacağı ilə bağlı, eləcə də müqavilənin necə həyata keçiriləcəyini müəyyən edən bəndlər daxil edilə bilər.

Direktivdə xüsusi olaraq qeyd edilir ki, Avropa İqtisadi Cəmiyyəti qanunvericiliyinə uyğun olmaq və müqavilə haqqında bildirişdə, yaxud spesifikasiyalarda göstərilmiş şərti ilə "satınalan təşkilat müqavilənin icra edilməsi ilə əlaqədar xüsusi şərtlər müəyyən edə bilər. Müqavilənin icrasını tənzimləyən bu şərtlər xüsusən sosial və ekoloji amillərin nəzərə alınmasına aid ola bilər".

Beləliklə, ekoloji amillər aşağıdakı hallarda müqavilə şərtlərinə daxil edilə bilər:

- müqavilənin icrası ilə əlaqədar olduqda;
- müqavilə haqqında bildirişdə və ya müqavilə şərtlərində dərc edildikdə;
- Avropa İqtisadi Cəmiyyəti qanunlarına uyğun olduqda.

Satınalma prosesləri zamanı bu şərtlərin istifadəsinə qoyulan məhdudiyyətlər:

Müqavilə şərtləri texniki spesifikasiyaların, seçim və ya qiymətləndirmə meyarlarının ardında gizlədilməməli; müqavilənin icra müddətinin başladığı andan etibarən müqavilənin təltif edildiyi hər hansı təsərrüfat subyekti tərəfindən yerinə yetirilə bilməlidir. Bununla yanaşı müqavilə şərtləri açıq-aydın müəyyən edilməlidir ki, təklif verən təsərrüfat subyektləri müqavilənin ehtiva etdiyi bütün öhdəliklərdən xəbərdar olsunlar və əlverişli qiymət müəyyən edə bilsinlər.

Satınalma prosedurunun yerinə yetirilməsi zamanı müqavilə şərtlərinə uyğunluğa dair dəlil tələb edilməməlidir. Təsərrüfat subyektləri müqavilə ilə təltif edilə bilmək üçün şərtləri qəbul etməlidirlər.

Müqavilə şərtlərindən ehtiyatla istifadə edilməli, xərc və mənfəət nisbəti gözlənməlidir.

Ekoloji amillərin nəzərə alınması şərtini irəli sürən müqavilələrə aşağıdakılar nümunə ola bilər:

- Materialların tikinti sahəsinə daşınması üçün təkrar istifadəyə yararlı konteynerlərdən istifadə olunmasını tələb edən, sahədə tullantıların

toplanmasının məhdudlaşdırılması üçün səy göstərilməsini, təkrar emal dərəcəsinin artırılmasını nəzərdə tutan müqavilə şərtlərinin daxil olduğu, yeni ofis binasının inşası üçün bağlanmış iş təminatı müqaviləsi

- Təmizlik şirkəti ilə bağlanan müqavilədə təmizləyici maddədən lazımı miqdarda istifadə edilməsinin təmin edilməsi məqsədi ilə doza indikatorlarından istifadənin tələb olunması və podratçı üzərinə mümkün olduqca təkrar emal edilə bilən qablaşdırmalardan istifadə etmək öhdəliyinin qoyulması.
- Kağız təchizatı müqaviləsində çatdırılmaların sayının minimum sayda olması üçün müvafiq miqdarda çatdırılmanın tələb olunması, nəqliyyat vasitələrinin daha az yanacaq sərf etməsi üçün çatdırılmanın nəqliyyatın sıx olmadığı vaxtlarda həyata keçirilməsinin zəruri hesab edilməsi.

Müqavilələrin icra edilməsinə nəzarət

Müqavilələrin idarə edilməsinin mühüm bir hissəsini müqavilənin razılaşdırıldığı kimi icra edildiyinə zəmanət məqsədilə monitorinqin keçirilməsi təşkil edir. Satınalan təşkilat tələblərə riayət olunub-olunmadığını yoxlamayacağı, tələblər ödənmədikdə müvafiq tədbir göstərməyəcəyi halda, spesifikasiyaların və müqavilə şərtlərinin ükoloji şərtlərin daxil edilməsi məqsədilə ehtiyatla hazırlanması vaxt itkisindən başqa nəticəyə gətirib çıxarmayacaq.

Kommunal müəssisələr

Eyni hüquqi normalar Dövlət sektorunda satınalmalar haqqında, 2004/18/EC sayılı Direktiv və kommunal müəssisələrin satınalma prosedurları haqda 2004/17/EC sayılı direktiv çərçivəsində tətbiq olunur. Bu direktivlərə xeyli oxşar və paralel müddəalar daxildir. Avropa Ədalət Məhkəməsi (AƏM) eyni təfsirin həm dövlət sektorundakı satınalan təşkilatlara, həm də kommunal müəssisələrə tətbiq edilməsi tendensiyası nümayiş etdirmişdir.

Əsas fərqlər təsərrüfat subyektlərinin müsabiqədən kənarlaşdırılması və seçilməsi qaydaları ilə bağlıdır, belə ki, dövlət sektorunda satınalmalar direktivində müddəalar kommunal müəssisələrin satınalma prosedurları direktivinə nisbətən daha ətraflı, daha dəqiqdir.

Direktivdə ekoloji amillərin zərə alınması haqqında nə deyilir? Direktivə ekoloji amillərin satınalma prosesində nəzərə alınmasına dair bir sıra prinsiplər daxildir. Bunları əhəmiyyətli dərəcədə dövlət sektorunda satınalmalar direktivinin müddəaları təcəssüm etdirir. Əsas fərqlərdən bəziləri aşağıda təsvir edilir.

Seçim – 1-ci mərhələ: Müsabiqədən kənarlaşdırılma: Bu, kommunal müəssisələrin satınalma prosedurları haqqında direktivin hüquqi müddəaları ilə dövlət sektorunda satınalmalar direktivinin müddəaları arasında fərqlərin olduğu əsas sahələrdən biridir. Həmçinin dövlət sektoruna məxsus olan və olmayan kommunal müəssisələr arasında fərqləndirmə aparılır.

- **Məcburi kənarlaşdırılma səbəbləri:** satınalan təşkilat olan kommunal müəssisələr cinayət törətməkdə təqsirli bilinmiş təsərrüfat subyektlərinin məcburi qaydada müsabiqədən kənarlaşdırılmasını tələb edən müddəaya

riayət etməlidir. Lakin satınalan təşkilat olmayan kommunal müəssisələr belə bir öhdəlik daşıyırlar.

- **İxtiyari kənarlaşdırılma səbəbləri:** Bütün kommunal müəssisələr ixtiyari kənarlaşdırılma səbəblərinə əsaslanmaqla namizədləri müsabiqədən kənarlaşdırıla bilərlər, lakin buna məcbur deyillər. İxtiyari kənarlaşdırılma səbəblərinə peşə funksiyalarının lazımınca yerinə yetirilməməsi və ya peşə funksiyalarının yerinə yetirilməməsi ilə bağlı ciddi xətlər daxil ola bilər.

Seçim – 2-ci mərhələ: İddiaçıların seçilməsi: Kommunal müəssisələrin satınalma prosedurları haqqında direktiv iddiaçıların seçilməsi üçün istifadə ediləcək meyarların tam siyahısını müəyyən etmir. Bununla da həmin direktiv istifadə edilə biləcək meyarların hərtərəfli və tam siyahısını əks etdirən və məlumatın tələb edilməsinə icazə verən 2004/18/EC sayılı direktivdən əsaslı surətdə fərqlənir.

Kommunal müəssisələrdən təsərrüfat subyektlərinin seçilməsi zamanı "obyektiv qayda və meyarlardan" istifadə etmək tələb olunur. Bu obyektiv qaydalar və meyarlar maraqlı təsərrüfat subyektləri üçün əlçatan olmalıdır. Yəqin ki, buna görə də kommunal müəssisələr ekoloji məqamların satınalma mərhələsinə daxil edilməsi ilə bağlı daha böyük sərbəstliyə malikdirlər, bir şərtlə ki, meyarlar müqavilə predmeti ilə, təsərrüfat subyektlərinin satınalma prosedurunun tətbiq edildiyi konkret müqaviləni icra etmə qabiliyyəti ilə əlaqəli olsun və Saziş prinsiplərini pozmasın.

Eyni seçim prinsipləri ixtisas uyğunluğunun qiymətləndirilməsi prosesində iştirak edəcək təsərrüfat subyektlərinin seçilməsi ilə əlaqədar tətbiq edilir.

Təklifin qiymətləndirilməsi

Təsərrüfat subyektləri seçildikdən sonra, kommunal müəssisə növbəti mərhələyə keçənlər siyahısına daxil olan təsərrüfat subyektlərini təkliflərini təqdim etməyə dəvət edir. Kommunal müəssisə alınmış təklifləri qiymətləndirir və müqaviləni təltif edir.

Kommunal müəssisə satınalmanın planlaşdırılması mərhələsində müqaviləni (1) ən aşağı qiymət meyarı, yoxsa (2) iqtisadi cəhətdən ən səmərəli təklif meyarı əsasında təltif edəcəyini müəyyən etmiş olmalıdır. Təltif edilmə meyarları müqavilə haqqında bildirişdə bəyan edilməlidir.

Ən aşağı qiymət meyarının əsas götürüldüyü tenderlərdə ekoloji amillərin nəzərə alınması müvafiq tələblərin texniki spesifikasiyalar və müqavilə şərtlərinə daxil edilməsi ilə mümkündür.

Kommunal müəssisə müqaviləni iqtisadi cəhətdən ən səmərəli təklif meyarına əsasən təltif etmək istədikdə, ekoloji amillərin nəzərə alınması və bu amillərin təltif edilmə meyarları sırasına daxil edilməsi üçün daha geniş imkanlar açılır.

İxtisas uyğunluğu sistemi istifadə edildikdə belə, kommunal müəssisədən tenderin elan edilməsi vasitəsi ilə maraqlı tərəfləri təkliflərini verməyə dəvət etməlidir. Eyni prinsiplər təklifin qiymətləndirilməsi meyarlarının istifadəsinə də şamil edilir və kommunal müəssisələrin tender qiymətləndirməsi meyarlarının müəyyən edilməsi zamanı da tətbiq edilir.

Əlavə ədəbiyyat siyahısı:

SIGMA Dövlət Satınalmaları haqqında Təlimat Kitabçası